

Forord

Ann-Kristin Helland Gujord, Bård Uri Jensen, Toril Opsahl

Da vi i redaksjonen inviterte til å skrive artikkelbidrag til et temanummer om forskningsmetoder og -metodologi i andrespråksforskning, var responsen stor. Her foreligger resultatet, og vi kan stolt presentere et smekktfullt dobbeltnummer med hele 10 artikler skrevet av 20 forskere med tilknytning til 7 ulike institusjoner: Adam Mickiewicz Universitet i Poznań, Høgskolen i Innlandet, Høgskulen i Volda, OsloMet – storbyuniversitetet, Universitetet i Bergen, Universitetet i Oslo og Universitetet i Sørøst-Norge. Dette illustrerer bredden i det fagmiljøet som driver forskningsaktivitet på feltet i Norge eller om norske forhold. Artiklene i dette temaheftet demonstrerer også bredden og variasjonen i metodologiske tilnærminger på feltet; her er artikler om forskningsetikk, etnografiske tilnærminger, aksjonsforskning, studentinvolvering, flervalgsoppgaver, narrativ tilnærming, dybdeintervju, utvekslingsstruktur-analyse, dynamisk systemteori og innlærerkorpus.

Gunhild Tomter Alstad diskuterer forskningsetiske spørsmål knyttet til forskning på gryende flerspråklige barnehagebarn. Hun løfter fram prinsipielle diskusjoner om forskningsnytte i forhold til beskyttelsesbehov og argumenterer spesielt for at forskere bør dokumentere de forskningsetiske valgene de gjør. Et viktig spørsmål er hvordan flerspråklige barns stemmer blir hørt, og hvilke språk som blir hørt.

Ingrid Rodrick Beiler, Haley De Korne og Joke Dewilde bruker tre studier til å vise hvordan etnografiske metoder kan belyse ulike forskningsspørsmål om andrespråksforskning både i og utenfor klasserommet, enten som overordnet metodologi eller i kombinasjon med andre metoder. De peker på digitale datainnsamlingsmetoder og samarbeid med deltakere som viktige retninger framover.

Birgitte Fondevik drøfter aksjonsforskning med utgangspunkt i et prosjekt i voksenopplæringen knyttet til innvandrere med lite skolebakgrunn. Målet med prosjektet var å utvikle praktisk kunnskap om å ut-

nytte elevenes flerspråklige kompetanse som ressurs i en opplærings-situasjon som involverte både norsklærere og flerspråklige assistenter. Hun drøfter erfaringene fra prosjektet i lys av erfarings-, deltaker- og aksjonsorientering.

Nina Gram Garmann, Anna Sara H. Romøren og Elena Tkachenko skriver om studentinvolvering og drøfter mulighetene som åpner seg for flerspråklighetsforskningen når barnehagelærerstudenter involveres i forskningen. De tar utgangspunkt i et prosjekt om språkmangfold blant barn og ansatte i norske barnehager og argumenterer for at studentinvolvering kan bidra til mer praksisnær forskning og til større datautvalg.

Anne Golden, Bård Uri Jensen og Oliwia Szymańska presenterer fire studier som undersøker metaforforståelse blant innlærere av norsk ved hjelp av flervalgstester. De diskuterer utvalg av informanter og utforming av flervalgstester, som valg av testuttrykk og utforming av distraktorer og kontekst, og fokuserer også på ekvivalens i metaforiske uttrykk mellom språk.

Anne Golden, Guri Bordal Steien og Ingebjørg Tonne trekker frem hvordan studier av narrativer kan gi innsikt i subjektive aspekter ved andrespråklæring, som innlæreres opplevelser, reaksjoner, holdninger, vurderinger og følelser. De diskuterer definisjoner av narrativ, hvilke fenomener som kan studeres med narrativ metode, og ulike forhold knyttet til datainnsamling og analyse.

Else Berit Molde og Ilka Wunderlich argumenterer for å bruke semi-strukturerte dybdeintervju i andrespråksforskningen. De tar utgangspunkt i et prosjekt som utforsker språklig praksis blant internasjonalt ansatte i norske universitet og høyskoler, og drøfter planlegging, gjennomføring og analyse belyst med konkrete eksempler på interaksjonsmønstre og spørsmålstyper i intervjuene.

Maria E. Moskvil viser hvordan utvekslingsstrukturanalyse er en hensiktsmessig analysemetode i interaksjonell andrespråksforskning, ved hjelp av en studie av sosial samhandling i bringesituasjoner i barnehagen. Hun viser hvordan kontakt etableres og mellompersonlig mening realiseres verbalt og nonverbalt, og argumenterer for at analysemetoden kan gi økt bevissthet om barns og voksnes taleroller.

Marte Nordanger og Paulina Horbowicz viser hvordan dynamisk systemteori kan kaste lys over betydningen av variabilitet for endring og utvikling i andrespråklæring. De drøfter sentrale metodologiske

prinsipper og overveielser med utgangspunkt i en longitudinell studie av to voksne innlæreres bruk av *synes* og *tro* og argumenterer for at dynamisk systemteori bidrar til økt teoretisk og metodologisk bevissthet om variabilitet og utvikling.

Annely Tomson, Oliwia Szymańska og Kristin Hagen beskriver NORINT-korpuset, som er et innlærerkorpus som inneholder både muntlig og skriftlig norsk produsert av voksne studenter. De beskriver datamaterialet, transkribering og annotering, samt søking og bruk. De sammenligner korpuset med ASK – Norsk andrespråkskorpus og drøfter muligheter og begrensninger for utnyttelse av korpuset i forskning.

Vi håper at dette temanummeret kan være et bidrag til å utvide det metodologiske repertoaret hos norske andrespråksforskere, både studenter og etablerte forskere, og et nummer som dere vil vende tilbake til og ha nytte av i mange år framover. God lesning!